

Mainās licenču izsniegšanas kārtība

Līdz 1. jūlijam, kad spēkā stājas jaunais Administratīvās atbildības likums, zvejas licences un žurnālus zvejai iekšējos un jūras piekrastes ūdeņos izsniedza Valsts vides dienests (VVD). Nu šis pienākums ir uz pašvaldību pleciem.

Kā vēsta VVD informācija, jauno kārtību nosaka grozījumi Zvejniecības likumā, kas arī darbojas no 1. jūlija. Ja iesniegums saņemts līdz Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanās dienai, tas ir, līdz 30. jūnijam ieskaitot, to izskata un zvejas atļaujas vēl izsniedz VVD.

Iekšējos ūdeņos drīkst zvejot tad, ja ir noslēgts zvejas tiesību nomas līgums un pašvaldībā, kurā ūdenskrātuve atrodas, ir saņemta zvejas licence. Atļaujā norādīts zvejas rīku veids, skaita limits (tikliem – garuma metri) un atsevišķu sugu, tostarp vēžu un trīslūdu kāpuru, nozvejas limits, ja attiecīgajos ūdeņos tāds noteikts. Tāpat zvejniekam jāsaņem zvejas žurnāls papīra formā, ja datus tas

elektroniski neregistrē Latvijas Zivsaimniecības informācijas un kontroles integrētajā sistēmā (LZIKIS), un arī speciālā atļauja komercdarbībai zvejniecībā, ja interesents ar to nodarbojas.

Līdzīgi arī jūras piekrastē noteikts, ka pašvaldība, kurā ūdeņi atrodas, izsniedz zvejas atļauju un žurnālu, ja zvejnieks datus neregistrē LZIKIS. Savukārt aizpildītais žurnāls joprojām jāiesniedz VVD.

No visiem trim novadiem (Kuldīgas, Alsungas un Skrundas), kurus nākotnē plānots apvienot, tikai vienā ir noslēgti rūpnieciskās zvejas līgumi. Proti, Kuldīgas novadā tie ir ar SIA *GK auto* un biedrību *Kurlande* par nēgu zveju Ventā. Vienošanās, kas parakstīta janvārī, noslēgta uz trim gadiem. Savukārt Vilgāles ezerā kopš pērnā gada uz trim gadiem rūpnieciskajā zvejā var darboties Snēpeles uzņēmums *ROOC*, bet no šī gada – arī mednieku klubs *Kurmāle*.

Alberts Dinters

Skrundā zveju kontrolēs labāk

Skrundas novada pašvaldības policijas inspektors Aleksandrs Demčenko un vecākais inspektors Andis Doniņš ar jauniegūto tehniku ūdeņu uzraudzībai.

Projektā *Aprikojuma iegāde zivju resursu aizsardzībai Skrundas novadā* inventārs iegādāts par 19 605 eiro. Valsts zivju fonda finansējums ir 17 600 eiro, pašvaldības līdzfinansējums – 2005 eiro. Nopirkta laiva ar attiecīgu komplektāciju – dzinēju un piekabī, kā arī kvadracikls, ar ko laivu transportēt, nakts redzamības iekārta un drons, lai būtu iespēja pārskatīt fiksēt arī no atāluuma un tumsajā laikā. Paredzēts pašvaldības policistus instruēt, kā to lietot. „Tik tikko ir saņemts pēdējais inventārs – laiva, līdz ar to esam gatavi operatīvi reaģēt arī uz tiem izsaukumiem, kas saistīti ar nelikumībām ūdenstilpēs,” tā atzinis pašvaldības policijas vecākais inspektors Andis Doniņš. „Vēl tikai jūlija beigās jāiziet drona vadīšanas mācības, kas uzraudzību būtiski atvieglēs.”

Alberts Dinters
Pašvaldības arhīva foto

lašu un foreļu upēm un citām ūdenskrātuvēm, kas ir nozīmīgas dažādu zivju sugu dzīvotnes. Tās saglabāt ir viena no vides aizsardzības prioritātēm, un pašvaldības pienākums ir savā teritorijā pārbaudīt maksātkārtības un zvejas noteikumu ievērošanu.

Līdz šim Skrundas novads, lai zivju resursus aizsargātu, sadarbojies ar Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes inspektoriem, kuri zvejas kontrolē jau izmanto jaunās tehnoloģijas: novēro ar droniem, ūdenstilpēs pēta ar eholotēm, termokamerām un nakts redzamības ierīcēm.

Pašvaldības policija aicina iedzīvotājus nepalikāt vienaldzīgiem, ja rodas aizdomas par nelikumīgām darbībām ūdeņos, un nekavējoties zvanīt pa tālr. 29106501 vai 29446270.

Dīķa apsaimniekošana nav joka lieta

Krievkalnu dīķis Nīkracē atrodas nomaļā, skaistā vietā un ierīkots padomju laikos.

Nu jau aptuveni 45 gadus Skrundas novada Nīkrāces pagastā Krievkalnu dīķī saimnieko mednieku un makšķernieku klubs *Skrunda*, kas rūpējas, lai tas regulāri tiktu papildināts ar jauniem zivju resursiem un tiktu saglabāti tur esošie.

VED NO VISURIENES

Krievkalnu dīķis, kas atrodas teju pa vidu starp ceļiem, kas ved no Skrundas uz Dzeldu un no Lēnām uz Nigrandi, ir mākslīgi veidota ūdenstilpne. Kā stāsta kluba pārstāvis Aleksandrs Sitenkovs, to sāks uzturēt vēl padomju laikos, kad šāda iespēja pavērusies. Dīķi ierīkojis tā laika padomju saimniecības *Nīkrāce* direktors, un tas, kā saka A. Sitenkovs, nonācis kolektīva mantojumā. Pašlaik tas pieder Skrundas novada pašvaldībai, mednieku kolektīvs no pašvaldības to nomā, gadā maksājot aptuveni 150 eiro.

Zivju resursu atjaunošana aizgājušajos laikos notikusi mierīgi un bez stresa, jo netālu atrodas zivaudzētava *Skrunda* un vienmēr esot varēts zivju mazulius sarunāt. Tagad tas esot grūtāk, bet sadarbība turpinoties. Savulaik resursi iegūti, mazulius zvejojot arī tajās upītēs, kas iztek no zivsaimniecības dīķiem, jo nav noslēpums, ka nereti tie no audzētavas pasprūkt, bet tad tas aizliegts. Papildu labums esot tāds, ka vienam kluba dalībniekam esot arī savs dīķis, kurā izšķīlušos mazulius ielaiž Krievkalnu dīķī. „Re-

zultāti ir labi,” saka A. Sitenkovs. „Agrāk bija daudz cilvēku, kuri, neko nemaksājot, vēlējās iedzīvoties uz mūsu rēķina un likt tīklus. Ar šo sērgu esam tikuši galā.”

Zivju mazulius no Skrundas zivsaimniecības sāks iegādāties aptuveni pirms 15 gadiem. „Par pērn ielaistajiem karpu mazuliem samaksāts 300 eiro, agrāk dīķī papildināto zandarta mazuļu kopējā cena bija ap 150 eiro,” stāsta dīķa uzraugs Agars Meirupskis. „Vēl iepriekš ielaistos karpu un līņu mazulius nevienam nav uzskaitījis, bet skaits bijis diezgan liels.”

Kā rāda novērojumi, zivis labi iedzīvojušās, nārsts netiek. Brekši, kurus noķer makšķernieki, var gan svērt ap pusotru kilogramu, gan būt tā sauktie finierīši plaukstas lielumā. Arī līdakas gadās gana brangas – šogad vienam makšķerniekam gādījis 6 kg smags eksemplārs. Kopumā te ir karpas, līņi, brekši, raudas, zandarti, līdakas, asari, amūri. Zivis speciāli piebarotas netiek, jo kluba mērķis nav izveidot zivsaimniecību, bet dot iespēju makšķerniekiem noķert dabiski augušu zivi.

ZIVIS NAV BEZSAIMNIEKA MANTA

Kārtību dīķī uzrauga kluba biedri, kuri dzīvo apkaimē un bieži piebrauc pārbaudīt, vai viss kārtībā. „Cilvēki pieraduši: ja kaut kas stāv šķūnī, tad tas kādam pieder, bet, ja kaut kas atrodas zem klajas debess, tad nepieder nevienam,” skaidro A. Sitenkovs.

Arī A. Meirupskis atklāj, ka vislielākās problēmas savulaik radījuši nelegālie zvejojātāji un makšķernieki, jo dīķis atrodas nomaļā vietā. Atbrauc, pa kluso ieliek tīklu un zivis izķer. Gadoties tādi, kuri tur makšķerē bez atļaujas un atļauju nopērk vien tad, kad tiek piekerti. Nekaunīgi bez gala.

Maliņu tagad kļuvis mazāk, bet problēmas nereti rada apkārtnes piegružotāji: atbrauc, atstāj, piemēram, divānu un aizbrauc. Klubs 30 gadus 1. maijā rīko dīķa apkāmes sakopšanas talkas. Tajās piedalās gan mednieki, gan makšķernieki. Kluba biedri izvērtē, vai copētgrībtājs uz dīķi ir laižams, jo bijuši gadījumi, kad interesenti saņēmuši atteikumu. Gada atļauja maksā 35 eiro, bet, ja makšķernieks vēlas pie ūdens pavadīt vienu reizi, tad pieci eiro. Kā stāsta A. Meirupskis,

gada laikā ienākumi ir pietiekami, lai īpašumu uzturētu, jo kolektīvs dīķi tur savam priekam, ne komerciālai darbībai.

VISDĀRGĀKĀS IR HIDROBŪVES

Lielākie izdevumi apsaimniekotājiem ir nevis par zivju sagādāšanu, bet gan hidrobūvju uzturēšanu. Meniķis ir izbūvēts pamatīgi un sarežģīti. Pēdējos trīs gados tam bijis dažāda apjoma remonts. Gadā dīķa uzturēšana izmaksā 300–400 eiro. Ja kāds vēlētos to darīt, visgrūtākā sākotnēji būtu hidrosistēmu projektēšana un izbūve, lai vajadzīgajā vietā uzkrātu nepieciešamo ūdens daudzumu vai arī lieko novadītu, jo ierīkošana mūsdienās ir ļoti dārga. Ūdens, kas iztek no Krievkalnu dīķa, zemāk *baro* privātos foreļu dīķus, to saimnieks nācis palīgā meniķi uzturēt, un radusies laba sadarbība starp kolektīvu *Skrunda* un privāto ūdenstilpņu īpašnieku.

„Pašvaldība uz dīķi notiekošo raugās pozitīvi,” skaidro A. Sitenkovs. „Ar Skrundu pārgarināt līgumu nav nekādu problēmu. Raudzīsim, kas notiks pēc novadu reformas.”

Lai gan apkārt saliktas zīmes, ka makšķerēt te drīkst tikai ar atļauju, ir grēkāži, kuri to neievēro.

Lai arī makšķernieku un mednieku kolektīvs *Skrunda* katru gadu rīko talkas, pie dīķa nereti kāds izmet atkritumus. Divāns tur uzradies pāris nedēļu pēc vietas sakopšanas.

Visdārgākais ūdenstilpnes uzturēšanā ir meniķis. Tas regulāri jāapskata, lai uzturētu vajadzīgo ūdens daudzumu.

Alberta Dintera teksts un foto

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

(Sākums 16. jūnijā.)

Ūdens pH

Olga Revina, zinātniskā institūta *Bior* zivaudzētavas *Tome Pelču* filiāles veterinārārste

Skaitli, kas raksturo ūdenpraža jonu koncentrāciju šķīdumā, apzīmē ar pH. Ūdens šķīdumos tas var mainīties no 0 līdz +14. Vērtība 0 nozīmē maksimālo skābumu, 14 – maksimālo sārmainību. Pilnīgi tīram ūdenim pH ir 7, un tas ir neitrāls. To var aptuveni noteikt ar īpašiem indikatoriem (organiskām

Zivju audzēšanai optimālā pH vērtība ir **no 6,5 līdz 8**.

Ja sākas liela skaita, dažādu izmēru un sugu zivju nāve, cēlonis gandrīz vienmēr ir ūdens kvalitāte, nevis infekcijas slimības. Kā šādos gadījumos jārikojas? Ir jāizmēra ūdens temperatūra, izšķīdusā skābekļa daudzums un pH līmenis. Par diviem galvenajiem cēloņiem jau rakstīts iepriekš, tikpat svarīgs ir trešais.

Skaitli, kas raksturo ūdenpraža jonu koncentrāciju šķīdumā, apzīmē ar pH. Ūdens šķīdumos tas var mainīties no 0 līdz +14. Vērtība 0 nozīmē maksimālo skābumu, 14 – maksimālo sārmainību. Pilnīgi tīram ūdenim pH ir 7, un tas ir neitrāls. To var aptuveni noteikt ar īpašiem indikatoriem (organiskām

krāsvielām, kas krāsu maina atkarībā no vides pH) vai arī precīzi izmērīt ar pH-metru.

Optimālā pH vērtība zivju audzēšanai ir diapazonā no 6,5 līdz 8. Diena naktī izdala CO₂, pH pazeminās, un ūdens kļūst skābāks, savukārt pa dienu – sārmaināks. Vasarā nelielos dīķos ar bagātīgu floru ūdens var kļūt pārāk sārmainš. Aļģu savairošanās un ziedēšana var izraisīt ievērojamas pH svārstības. Bieži vien ūdens skābums palielinās, piemēram, pēc spēcīgām lietusegāzēm un pavasarī ar kūstošu sniegu un ledu. Šī rādītāja regulēšanai vajadzīga dīķa kalpošana.

MAKŠĶERNIEKU STĀSTS

Un zivs piecirta pretī...

Ar saviem makšķernieka piedzīvojumiem turpina dalīties viens no Latvijas labākajiem pludmales volejbolistiem – kuldīdznieks Jānis Šmēdiņš. Šajā reizē – divas mutes *Kurzemnieks* dzird viņus īsus, bet jancīgus stāstus.

„Pirmais atgadījums notika šajā pavasarī, kad aizbraucām uz jūru vēja zivis. Aizbraucām, bet tur baiss pūtiens – viļņi ne pa jokam. Stāvam krastā, kasām pakausi un domājam, kā lai dabū iekšā laivu. Mums bija trīsmetrīgā. Lai arī lie-la, ar jūru jokot nedrīkst. Tiek pieņemts lēmums, ka es kāpju iekšā, pārējie mani pietur, kamēr vilnis nedaudz pierimst, tad piedarbīnām motoru, pārējie salec iekšā, un – aidā jūrīnā! Sacīts – darīts, bet, kā jau nojausāt, bez ķibelēm

neiztikt. Laiva iestumta, es tajā sēžu ar plānu lietot jaku mugurā. Čaļi kaut ko nočammājas, un pēkšņi no muguras nāk divi lieli viļņi. Es knapi paspēju uzraut kapuci pār galvu, sagrupēties, kad ūdens mani pārklāj no galvas līdz kājām. Pats slapjš, laiva slapja... Velkam to laukā, griežam riņķī, lai izlietu ūdeni.

Pēc tam ieraugām vietu, kur vilnis krastā ir mierīgāks, un tur beidzot tiekam jūrā. Peldam uz otro seklī, pārējie čaļi par mani, kurš slapjš kā ūdenszūrka, ķiķina. Ak tā?!? Peldot uz īsto copes vietu, piedodu gāzi tā, ka arī pārējiem no jūras ūdens paliek slapjas ne tikai sejas vien. Nu visi ir vienlīdz slapji un var sākties gardo vēja zivju cope.

Otrs gadījums notika upē. Ar

draugu laivojam, makšķerējam, čoms zivi mēģina piemānīt ar dzīgošanu. Tas ir tāds interesants makšķerēšanas veids, kurā lieto mākslīgo ēsmu, kas maksimāli pietuvināta dabiskajam izskatam. Tā nu tiek mētāts, vilkti asarīši, kāda līdaciņa, līdz draugs paziņo, ka ir bijusi cope. Man tam ticēt negribas līdz brīdim, kamēr viņš man parāda zivs zvīnu, kas uzķērusies uz āķa. Kā saka, čomam pašam āķis lūpā, šis nu vicina kātu divreiz naskāk. Vicina, vicina, kamēr jūt, ka zivs pakēr ēsmu. Šis piecērt, priecīgs velk uz laivu, līdz loms piecērt pretī. Un piecērt tā, ka drauga spinings sadalās divās daļās un lielā zivs pazūd upes dzelmē.

Pierakstīja Alberts Dinters
Ineses Slūkas zīmējums